

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Пл. "Св. Неделя № 5, София 1000
тел.: (+359 2) 9301 152
факс:(+359 2) 981 1833

mail@mh.government.bg
www.mh.government.bg

СТАТУТ
НА ЗВЕНО "ВЪТРЕШЕН ОДИТ"
В МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Настоящият статут описва същността и ролята на вътрешния одит, правомощията и отговорностите на вътрешните одитори, и ръководството на Министерство на здравеопазването, по отношение на дейността по вътрешния одит, както и взаимоотношенията между тях.

С оглед целта, същността, позицията, отговорностите на вътрешния одит в публичния сектор в Република България, статутът на звено „Вътрешен одит” е изготвен в съответствие с разпоредбите на чл. 27, ал.1, т. 1 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор и Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит (издадени от Института на вътрешните одитори, Алтамонте Спрингс, Флорида, САЩ, и техният превод на български език, публикувани от Института на вътрешните одитори в България). Проектът на статута е съобразен с Насоките за разработване на статут на звената за вътрешен одит в публичния сектор, издадени от министъра на финансите на основание чл.48, ал.2, т.1 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор.

Звено "Вътрешен одит" е създадена с изменение на Устройствения правилник на Министерството на здравеопазването с ПМС №124 от 02.06.2006 год., след влизане в сила на Закона за вътрешния одит в публичния сектор, считано от 04.04.2006 год.

I. СЪЩНОСТ И РОЛЯ НА ВЪТРЕШНИЯ ОДИТ

Вътрешният одит е независима и обективна дейност за даване на увереност или консултиране, предназначена да носи полза и да подобрява дейността на Министерство на здравеопазването и за постигане стратегическите му цели.

Прозрачност, законосъобразност, добро финансово управление и противодействие на корупцията. Въвеждане на електронно здравеопазване.

Ефективно прилагане на европейското законодателство за изпълнение на изискванията на ЕС и пълно интегриране в общността.

Осигуряване на финансовата стабилност и устойчивост на националната система за здравеопазване, предоставяне на качествени и гарантирани здравни услуги и провеждане на ефективен здравен контрол.

Укрепване и развитие на административния капацитет и развитие на човешките ресурси в системата на здравеопазване.

Вътрешният одит се осъществява чрез два вида одитни ангажименти:

- **одитен ангажимент за даване на увереност** – предоставяне на обективна оценка на доказателствата от страна на вътрешния одитор, с цел да се предостави независимо мнение или извод относно процес, система или друг обект на одит.

Одитният ангажимент за даване на увереност се осъществява основно чрез:

- **одит на системите** е задълбочен анализ на системите за финансово управление и контрол, с цел да се оцени степента на ефективното функциониране на контролните механизми;

- **одит на изпълнението** е проверката на дейностите по планиране, изпълнение и контрол на всички управленски нива с оглед тяхната икономичност, ефикасност и ефективност (ИЕЕ);

- **финансов одит** е да се даде увереност на потребителите на информацията от финансовите отчети, че същите отразяват вярно, честно и точно имущественото и финансово състояние на организацията;
- **одит на информационните системи и технологии** е прилагане на одитни умения в технологическите аспекти на работните процеси.

• **одитен ангажимент за консултиране** – изразява се в даване на съвет, мнение, обучение и други, предназначени да подобряват процесите на управление на риска и контрола, без вътрешният одитор да поема управленска отговорност за това. Одитните ангажименти за консултиране са:

Официални – обикновено се планират и включват в годишния план за дейността по вътрешен одит, утвърден от ръководителя на организацията.

Неофициални - рутинни дейности и обмяна на информация (устно даване на съвети и мнения, преглед на изготвени документи, подпомагане на работни групи и други). Неофициалните одитни ангажименти за консултиране могат да бъдат и във връзка с дейността на ВР или лечебни заведения- търговски дружества.

Дефинирането на одитните ангажименти за консултиране може да бъде отразено в годишният план за дейността по вътрешен одит, с цел осигуряване на необходимото одитно покритие на структурите/процесите в министерството.

В тези случаи, преди да поеме официален ангажимент и да го включи в плана, ръководителят трябва да:

➤ се увери, че лицата на ръководни длъжности познават и разбират описаните в Статута на звеното за вътрешен одит политики и процедури, свързани с изпълнение на одитни ангажименти за консултиране;

➤ прецени доколко изпълнението му ще доведе до по-добро управление на рисковете и до подобряване на дейностите в организацията;

При възникване на необходимост от извършване на одитен ангажимент за консултиране, след одобрението на годишния план, може да бъде извършена промяна в годишния план.

Целите и обхвата на ангажиментите за консултиране, включени в годишния план за дейността по вътрешен одит, следва да са съгласувани предварително с ръководството.

Независимо дали ангажимента за консултиране е включен в годишния план за дейността по вътрешен одит или е възложен текущо през годината ръководителят и ръководството трябва да постигнат съгласие по отношение на целите, обхвата, съответните отговорности и другите очаквания. При значими ангажименти това разбиране трябва да бъде документирано. Одитният ангажимент за консултиране се документира по ред, определен в Наръчника за вътрешен одит.

Докладването на резултатите от одитните ангажименти за консултиране може бъде различно по форма и съдържание, в зависимост от потребностите на ръководителя на организацията, определени в годишния план.

В одитния ангажимент за консултиране се дава съвет или мнение по определен проблем, с оглед вземане на управленски решения от страна на ръководството на организацията.

Ръководителят носи отговорността за предоставянето на ръководството на организацията на крайните резултати от ангажимента по консултиране.

Статусът на резултатите от ангажимента за консултиране се наблюдава от звеното за вътрешен одит до степента, договорена с ръководителя на организацията.

Вътрешният одит играе съществена роля за постигане целите на министерството, като подпомага ръководството чрез:

1. Идентифициране и оценяване на рисковете;
2. Оценяване на адекватността и ефективността на системите за финансово управление и контрол по отношение на:

- идентифицирането, оценяването и управлението на риска от ръководството на министерството;
- съответствието със законодателството, вътрешните актове и договорите;
- надеждността и всеобхватността на финансовата и оперативната информация;
- ефективността, ефикасността и икономичността на дейностите;
- опазването на активите и информацията;
- изпълнението на задачите и постигането на целите.

3. Даване на препоръки за подобряването на дейностите в Министерство на здравеопазването.

II. ОБХВАТ

Звено “Вътрешен одит” осъществява вътрешния одит на всички структури, програми, дейности и процеси в Министерство на здравеопазването, включително на разпоредителите със средства от Европейския съюз /когато има такива/, на второстепенни разпоредители от по-ниска степен в организацията, както и на търговските дружества по чл. 61 от Търговския закон, и в лечебните заведения - търговски дружества със смесено държавно и общинско участие в капитала, когато в посочените организации не е изградено самостоятелно звено за вътрешен одит.

Звено “Вътрешен одит” на Министерство на здравеопазването одитира дейността на всички второстепенни разпоредители от по-ниска степен, тъй като няма обекти посочени в приложението към чл.12, ал.2, т.5 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор, в които да са изградени звена “Вътрешен одит”.

Звено “Вътрешен одит” по инициатива на Министерство на здравеопазването, може да извършва одитни ангажименти на всички организации и юридически лица в неговата система, и когато в тях има звено за вътрешен одит.

В обхвата на звено “Вътрешен одит” попадат второстепенни разпоредители и лечебни заведения - търговски дружества със смесено държавно и общинско участие в капитала, както следва:

- I. Регионални здравни инспекции – 28
- II. Домове за медико-социални грижи за деца – 16
- III. Държавни психиатрични болници - 12
- IV. Центрове за спешна медицинска помощ – 27
- V. Център за комплексно обслужване за деца с увреждания и хронични заболявания.

V. НАЦИОНАЛНИ ЦЕНТРОВЕ

- V.1. Национален център по общественото здраве и анализи
- V.2. Национален център по заразни и паразитни болести

- V.3. Национален център по радиобиология и радиационна защита
- V.4. Национален център по трансфузионна хематология
- V.5. 1. Районни центрове по трансфузионна хематология-4
- V.6. Национален център по наркомании

VI ДРУГИ ДЕЙНОСТИ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

- VI.1. Изпълнителна агенция "Медицински надзор"
- VI.2. Изпълнителна агенция по лекарствата
- VI.3. Национална експертна лекарска комисия
- VI.4. Център за асистирана репродукция
- VI.5. Национален съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти
- VI.6. Национален център за обучение и квалификация в системата за спешна медицинска помощ

VII. ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ-ТЪРГОВСКИ ДРУЖЕСТВА - 64

III. НЕЗАВИСИМОСТ

Звено "Вътрешен одит" изпълнява задачите си ефективно и обективно, само когато осъществява дейността си независимо (без натиск или упражняване на влияние). Ръководителят на звеното за вътрешен одит докладва директно на ръководителя на организацията, с което се гарантира функционалната и организационната независимост на вътрешния одит. Министърът на здравеопазването осигурява независимост на звено "Вътрешен одит", чрез:

1. Пряко подчинение на дейността по вътрешен одит на министъра.
2. Назначаване и освобождаване на ръководителя на звено "Вътрешен одит" и вътрешните одитори, след писмено съгласие на министъра на финансите и в съответствие с чл. 21, ал.5 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор.
3. Осъществяване на функции и дейности в министерството, свързани само с дейността по вътрешен одит, без да се допуска намеса при планиране, извършване и докладване на резултатите от одитните ангажменти.
4. Свободен достъп до ръководството и всички служители в Министерство на здравеопазването, всички активи на министерството и цялата документация и информация.

IV. ОТГОВОРНОСТИ НА РЪКОВОДИТЕЛЯ НА ЗВЕНО "ВЪТРЕШЕН ОДИТ" И ВЪТРЕШНИТЕ ОДИТОРИ

Ръководител на звено "Вътрешен одит" и вътрешните одитори осъществяват дейността по вътрешен одит, като отговарят за:

1. Спазване на Закона за вътрешния одит в публичния сектор, Международните стандарти за професионална практика по вътрешен одит, Етичния кодекс на вътрешните одитори, Статута на звено "Вътрешен одит" и утвърдената от министъра на финансите методология за вътрешен одит в публичния сектор.
2. Неразкриване информация, станала им известна във връзка с осъществяване на дейността, освен в предвидените в закона случаи.

3. Разработване на тригодишен стратегически план за дейността на звено “Вътрешен одит”, базиран на оценка на риска и в съответствие със стратегическите цели на Министерство на здравеопазването, стратегическите цели и обхвата на вътрешния одит. Стратегическият план се утвърждава от министъра на здравеопазването след предварително обсъждане.

4. Извършване на одитни ангажменти за консултиране по инициатива на министъра на здравеопазването. Преди поемането на одитни ангажменти за консултиране ръководителят на звеното “Вътрешен одит” следва да оцени дали вътрешните одитори притежават необходимите знания и умения за изпълнение на одитния ангажмент.

5. Осигуряване ефективно и ефикасно осъществяване на одитните ангажменти и изпълнението на одитния план.

6. Разработване и прилагане на програма за осигуряване качеството на одитната дейност, включваща вътрешни и външни оценки.

7. Своевременно докладване на резултатите от одитните ангажменти на министъра на здравеопазването и проследяване изпълнението на дадените в одитните доклади препоръки.

8. Въвеждане на процедури за гарантиране на прилагането на наръчниците, указанията и методологията, изпращани от Министерство на финансите звено за вътрешен одит.

9. Изготвяне на предложение до ръководителя на организацията за назначаване на експерт, когато са необходими специални знания и умения, свързани с изпълнението на дейността по вътрешен одит.

10. Определяне на целите, обхвата, честотата, одитните процедури и ресурсите, необходими за изпълнението на всеки одитен ангажмент.

Ръководителят на вътрешния одит е отговорен за цялостната дейност на звеното за вътрешен одит, като:

1. изготвя и представя на ръководителя на организацията и на одитния комитет или на колективния орган на управление проект на статут на звеното за вътрешен одит, стратегически и годишен план за дейността по вътрешен одит;

2. организира, координира и разпределя задачите за изпълнение между вътрешните одитори съобразно техните знания и умения,

3. одобрява плановете за конкретните одитни ангажменти;

4. следи за изпълнението на годишния план за дейността по вътрешен одит и за прилагането на методологията за вътрешен одит в публичния сектор;

5. изготвя и представя за утвърждаване от ръководителя на организацията план за професионалното обучение и развитие на вътрешните одитори с цел да се поддържа одитен персонал с достатъчни знания, умения, опит и професионална квалификация;

6. разработва процедури и специфична методология за осъществяване на дейността на звеното за вътрешен одит;

7. предлага на ръководителя на организацията да възложи определена задача на експерт от организацията или извън нея, когато служителите на звеното за вътрешен одит не притежават специални знания и умения, необходими за изпълнение на одитен ангажмент;

8. докладва резултатите от одитните ангажменти, дадените препоръки и резултатите от проследяване на изпълнението на дадените препоръки на ръководителя на организацията, а при необходимост – и на одитния комитет или на колективния орган на управление;

9. представя годишен доклад за дейността по вътрешен одит на ръководителя на организацията, на одитния комитет или на колективния орган на управление;

10. докладва за всички случаи, в които е бил ограничен обхватът на дейността по вътрешен одит на ръководителя на организацията, на одитния комитет или на колективния орган на управление;

11. има достъп до председателя и до членовете на одитния комитет и участва в заседанията на комитета;

12. координира взаимодействието с външните одитори.

V. ДОКЛАДВАНЕ

Ръководителят на звено “Вътрешен одит”:

1. Изготвя годишен доклад за дейността по вътрешен одит, който предоставя на министъра на здравеопазването.

2. Уведомява незабавно министъра за идентифицирани от вътрешните одитори индикатори за измама и дава предложения за предприемане на мерки и уведомяване на компетентните органи.

3. Изготвя и представя обобщени доклади, получени от изградените звена за вътрешен одит.

4. Присъства на срещите с ръководството на Министерство на здравеопазването и обсъжда и докладва въпроси, свързани с одитната дейност и дейността на министерството.

5. Провежда срещи с министъра по въпроси, свързани с дейността по вътрешен одит.

6. Предоставя документация, съхранявана в звено “Вътрешен одит” на министъра на здравеопазването, или на упълномощени от него длъжностни лица (за всеки конкретен случай), след официално писмено искане.

VI. ОТГОВОРНОСТИ НА МИНИСТЪРА ПО ОТНОШЕНИЕ ДЕЙНОСТТА ПО ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Министърът на здравеопазването:

1. Предоставя необходимите за ефективното функциониране ресурси (персонал, оборудване, материална база/помещения за работа и др.) на звеното. По предложение на ръководителя на звено “Вътрешен одит”, министъра назначава експерти, когато са необходими специални знания и умения, свързани с изпълнението на конкретен одитен ангажимент.

2. Гарантира съдействието на всички длъжностни лица в организацията във връзка с изпълнението на одитните ангажименти.

3. Утвърждава изготвеният от одитираната организация план за действие за изпълнението на дадените препоръки.

4. Изпраща копие от годишния доклад за дейността на звено “Вътрешен одит” в Министерството на финансите до 10 март на следващата година.

5. Осигурява предоставянето на становища по предварителните доклади от ръководителите на одитираната дейност/процес в рамките на 10 работни дни от връчването им.

VII. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ

1. Ръководителят на звено “Вътрешен одит” координира взаимодействието с външните одитори от Сметната палата и други одитори, като при необходимост им предоставя информация за стратегическите и годишните планове за дейността по вътрешен одит, докладите от одитните ангажменти, становища и други въпроси, свързани с одитната дейност.

2. При планиране на одитни ангажменти, свързани с междуведомствени програми/проекти, ръководителят на звено “Вътрешен одит” координира годишния план с дирекциите за вътрешен одит на организациите, участващи в тези програми/проекти.

3. Ръководителят на звено “Вътрешен одит” подготвя за изпращане от министъра на всички необходими документи и материали, изисквани от Министерство на финансите, във връзка с осъществяване на функциите му.

VIII. МОНИТОРИНГ

Статутът на звено “Вътрешен одит” е предмет на мониторинг и периодично актуализиране. С цел повишаване ефективността на одитната дейност всяка от страните може да предлага изменения и/или допълнения на Статута.

Веднъж годишно/до 31 януари на следващата година/ се извършва оценка на съдържанието на Статута на звеното по отношение на дефинираните цел, обхват и отговорности, както и тяхната адекватност за осъществяване и подпомагане на вътрешния одит. За извършената оценка се съставя работен документи. Статутът се актуализира при промяна във външните или вътрешни фактори, оказващи влияние върху дейността по вътрешен одит, като инициатор за тази промяна е РВО.

Настоящият документ влиза в сила от датата на подписване.

МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО:

КИРИЛ АНАНИЕВ

/подпис/

**РЪКОВОДИТЕЛ НА ЗВЕНО
”ВЪТРЕШЕН ОДИТ”:**

СВЕТОСЛАВ СИМЕОНОВ

Дата: 31.05.2019 г

/подпис/